

Hans Willems (Syngenta) wijst op belang van verdere emissiebeperking

‘Normoverschrijdingen moeten en kunnen omlaag, daar helpen wij graag bij’

In teeltcentra meten waterschappen structureel normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater. ‘Ondanks reeds genomen maatregelen zal er nog secuurder gewerkt moeten worden,’ stelt registratiemanager Hans Willems van Syngenta vast. ‘Op basis van praktijkonderzoek weten we waar het soms misgaat en hoe het beter kan. Er zijn verschillende hulpmiddelen waarmee telers emissie kunnen voorkomen, maar het begint bij bewustwording.’

Auteur: Jan van Staalduinen

Met enige regelmaat geven Willems en zijn collega’s op kwekersbijeenkomsten uitleg over het belang van zorgvuldig omgaan met gewasbeschermingsmiddelen, teneinde emissie naar grond- en oppervlaktewater te voorkomen. ‘Er is al heel veel verbeterd ten aanzien van spuittechniek en emissiereductie, maar er vindt nog steeds emissie plaats van middelen naar watergangen,’ merkt de registratiemanager van Syngenta op. ‘Deels door drift, deels door uit- en afspoeling vanaf percelen, containervelden en erfverhardingen. Het is van groot belang dat we ons gezamenlijk blijven inspannen om die emissies verder terug te dringen, omdat structurele normoverschrijdingen direct en indirect impact kunnen hebben op het middelenpakket waar kwekers op terug kunnen vallen. Als producent van chemische en natuurlijke middelen nemen wij onze verantwoordelijkheid en delen wij onze uitgebreide kennis met de keten. Gelukkig merken wij dat dit effect heeft.’

Toelatingsonderzoek

In zijn presentaties legt Willems uit hoe middelen in de aanloop naar een toelating in laboratoria en in het veld worden getoetst op ecotoxiciteit en hoe de risicobeoordeling plaatsvindt. ‘Daarvoor voeren we standaardtesten uit op vissoorten, watervlooien, muggenlarven, waterplanten en algen. Dit resulteert in een maximaal toelaatbare concentratie voor de meest gevoelige soort, uitgedrukt in g/liter water. Het kengetal daarvoor noemen we de RAC. De risicobeoordeling omvat een berekening van de verwachte concentratie in g/liter bij gebruik volgens voorschrift. Dit kengetal is de PEC. Om in aanmerking te komen voor toelating, moet de PEC kleiner zijn dan de RAC.’

Monitoring door waterbeheerders

In heel Nederland hebben waterschappen meetpunten ingericht waarmee de waterkwaliteit permanent wordt gemonitord. Daaruit blijkt dat de trendmatige daling van norm-

overschrijdingen de laatste jaren stagneert. Er is een duidelijke correlatie tussen agrarische activiteiten in een gebied en de gemeten normoverschrijdingen. Dat geldt in het bijzonder voor glastuinbouw, bollenteelt en boomkwekerij. 'De monitoringgegevens zijn openbaar en voor alle burgers, dus ook voor boomkwekers, te raadplegen in de Atlas Bestrijdingsmiddelen op internet,' vervolgt Willems. 'Daarop staan per regio de meetlocaties aangegeven en wordt weergegeven van welke werkzame stoffen hogere dan toegestane concentraties zijn gemeten. De meetresultaten zijn ook te zien via het Informatiehuis Water en het Waterkwaliteitsportaal.

Sneller en directer communiceren

Een beperking van deze communicatieplatforms is dat de getoonde informatie minstens een jaar oud is. Willems: 'De agrosectoren en brancheorganisaties zijn met de waterbeheerders in gesprek over de vragen hoe deze termijn kan worden verkort en hoe de communi-

catie met agrarisch ondernemers in overschrijdingsgebieden actiever en meer rechtstreeks zou kunnen verlopen. De waterschappen hebben in elk geval onderkend dat verbetering ook van die kant wenselijk is. Zo zou een ondernemer veel beter kunnen nagaan of een plotselinge overschrijding mogelijk verband houdt met zijn eigen activiteiten. Nu is dat echt niet mogelijk, wat in feite een gemiste kans is.'

Impact op toelatingsbeleid

Kansen op verbetering missen is iets wat we geen van allen moeten willen, stelt de registratiemanager. 'De normoverschrijdingen moeten en kunnen omlaag; daar helpen wij graag bij. Als de overschrijdingen niet in aantal en omvang afnemen en dus structureel blijven, zal dat links- of rechtsom gevolgen hebben voor toelatingen. Het Ctgb kijkt namelijk ook naar de bestrijdingsmiddelenatlas en zou kunnen besluiten om toelatingen in te trekken, nieuwe toelatingsaanvragen niet te honoreren of extra beperkingen op te leggen aan bestaande toelatingen. Daarbij kun je denken aan het veruimen van teeltvrije zones, aan het toekennen van een hogere DRT-klasse, aan verlaging van het aantal toepassingen per jaar en andere zaken die kwekers liever niet op zich af zien komen. Er is dus echt werk aan de winkel.'

Ervaringen project Moersloot

In 2022 initieerde Syngenta het project Moersloot in Zundert, dat brede steun kreeg vanuit coöperatie Treepport, de langs de Moersloot gevestigde kwekers en het betrok-

ken waterschap. Een paar studenten van HAS Green Academy voerden er vele waterkwaliteitsmetingen uit en enquêteerden de ondernemers uitgebreid over de ins en outs van gewasbescherming op hun bedrijf. De uitkomsten zijn vervolgens plenair teruggekoppeld op een bijeenkomst.

'De monitoringgegevens zijn te raadplegen in de Atlas Bestrijdingsmiddelen'

'We hebben allemaal veel bijgeleerd dankzij dit project,' stelt Willems vast. 'Wellicht het meest waardevolle is dat de kwekers bewuster handelen en hebben doorgepakt. Er is goed gebruik gemaakt van de emissiescan van Toolbox Water op internet om werkwijzen te evalueren en te verbeteren. Ook zijn er opvangvoorzieningen getroffen voor overtollige tankvloeistof en zijn maatregelen genomen om het afspoelen van containervelden en erfverhardingen te beperken. Hierdoor verwachten wij dat de overschrijdingen in de Moersloot de komende jaren opnieuw zullen afnemen.'

Expert Center

De registratiemanager raadt kwekers die nog geen specifieke actie hebben ondernomen, aan om dat zo snel mogelijk alsnog te doen. 'Wacht niet tot het voorjaar is, want dan zijn er weer andere prioriteiten waardoor je er niet aan toekomt. Maak vooral gebruik van online tools die het inzicht helpen vergroten. Daartoe behoort ook het Expert Center op onze website, waar heel veel informatie en inspiratie voorhanden is die helpt om effectiever, efficiënter en schoner te werken. Ons streven is een effectieve gewasbescherming met zero impact op het milieu. Om dat te realiseren en in stand te houden, zullen we allemaal ons beste beentje voor moeten zetten. Dat is uitdagend, maar niet onmogelijk.'

Met de emissiescan in Toolbox Water kunnen kwekers hun werkwijzen evalueren en verbeteren

Tijdens bijeenkomsten over spuittechniek krijgen kwekers concrete handvatten aangereikt om effectiever en efficiënter te spuiten www.deneldert.nl

BE SOCIAL
Share & deel!